

Posudek školitelky diplomové práce

Chistyakova, Anastasia: *Travesti show: performativita a vyjednávání genderové identity.*

Studentka si jako téma své diplomové práce zvolila etnografický výzkum sociálních a materiálních praktik, které spoluvytvářejí jednu konkrétní travesti show. Analyzovala také vyjednávání a reflexi genderové identity tzv. drag královen, kteří/é v show vystupují.

Od počátku naší spolupráce byl u studentky znát silný zájem o problematiku, o čemž svědčí i hluboké (a domnívám se v českém antropologickém kontextu i unikátní) ponoření se do zkoumaného prostředí travesti *Baru* (kde prováděla zúčastněné pozorování). Anastasia dovedla navázat důvěrné výzkumné vztahy se svými informátory, se kterými nakonec provedla hloubkové rozhovory o citlivých a velice osobních tématech. Také bych ráda ocenila její silný teoretický zájem o zkoumanou problematiku, kdy se rozhodla „dovzdělat“ se ve vybraných tematických kurzech na Katedře genderových studií.

V teoretické části autorka představuje konceptuální východiska své práce – kde se zaměřuje zejména na teorie performativity. Těžiště stojí na práci Judith Butler *Gender Trouble* a spolu s ní argumentuje proti normativně nastavené genderové binaritě. Spolu s teoriemi Newton poukazuje na proměnlivost a situační vyjednávání (subverzi) genderové identity a pokouší se také ve svém vlastním výzkumu reflektovat (v některých případech) specifickou (možná neočekávanou) normalizaci heteronormativních hranic i v samotném prostředí travesti show. Anastasia ale neopomíná i jiné etnografické práce (převážně z prostředí USA), které se vážou k tematice tzv. drag kultury. Teoretická část je zvládnuta dobře, Anastasia se snaží nejenom představit teoreticko-konceptuální rámce práce, ale také je samostatně kriticky reflektovat.

Empirickou část své práce kreativně rozčlenila na kapitulu *Přípravu*, ve které popisuje (možná spíš než analyzuje) ekonomii travesti, materiální praktiky (ty bohužel jenom povrchně), tělesnost-ochlupení a estetiku drag královen), druhá část *Představení* popisuje zejména samotnou organizaci show a „vtělení“ se do jednotlivých postav na jevišti. Třetí část práce – a podle mě nejlepší – pod názvem *Zákulisí* se zaměřuje na ambivalentní identitu samotných travesti umělců vně i mimo Bar.

Jak jsem již uvedla v úvodu svého posudku, studentka měla v zkoumaném terénu výbornou pozici, proto mě osobně mrzí, že ve své práci nevyužila více etnografického materiálu (dat) a lépe jimi také při svých „tvrdých závěrech“ neargumentovala. V mnohých případech svá data silně přeceňuje, co nakonec může vést čtenáře paradoxně k pocitu jisté banalizaci zkoumaných situací/praktik. Na druhou stranu někdy zůstávají stranou zájmu skutečně unikátní zjištění z terénu, která mohla autorka jistě více „vytěžit“ (například ty, které se týkají materiality subverze).

Jak jsem uvedla již výše, nejlépe je zvládnuta poslední kapitola *Zákulisí*, kdy autorka ukazuje zajímavé ambivalence reflexí travesti show – která osciluje na pomezí práci, koníčkem a uměním. Také na základě analýzy životních trajektorií vybraných informátorů (a v tomto případě i etnograficky nasyceně) ukazuje na nejednoznačnost (vnitřní paradoxy a napětí) vyjednávání jejich genderové identity.

Během naší spolupráce na finální verzi diplomové práce, jsem se snažila studentku několikrát upozornit na slabou úroveň užitého českého jazyka – první verze byla skutečně obtížně srozumitelná. Bohužel mnohé nedostatky týkající se stylistiky, větné skladby a gramatických tvarů slov (zejména skloňování podstatných jmen) v práci stále zůstaly. Čtenář/čtenářka se tak jenom velice obtížně orientuje v textu a může mu/jí uniknout celkový význam a obsah formulací. I když český jazyk není mateřským jazykem studentky, domnívám se, že právě tento důvod měl vést k detailní profesionální jazykové redakci. Výsledná podoba diplomové práce je tak výrazně oslabena, a proto, bohužel, snižuji své celkové hodnocení práce o jeden stupeň a práci hodnotím pouze známkou *dobře*.

Mgr.Petra Ezzeddine PhD.

V Praze 4.9.2019.

Katedra obecné antropologie, Katedra genderových studií

FHS UK, Praha